KYRKTUPPEN

ÅRG: 15 NR 2-2014

En hälsning från
Svenska kyrkan
MULLSJÖ-SANDHEMS FÖRSAMLING

Här kommer vårens konfirmander!

Helvi Dahlén invandraren som blev kyrkorådets ordförande

Följ med och fira Skara stifts jubileum!

TEMA BÖN

Angelica:

Bönen ger mig vila och återhämtning

UPPMUNTRANDE OCH UTMANANDE ORD

Hör du vad jag säger! Dessa ord har nog många föräldrar riktat till sina barn, i en uppfordrande ton. Egentligen borde meningen avslutas med frågetecken, men den är nog mer en uppmaning än en fråga. Kanske borde man i stället ha sagt: har du förstått vad jag menar? Det hjälper ju inte vad jag än säger om mottagaren inte förstår vart jag vill komma.

Tillsammans med Inger Ridström och cirka 400 till har jag deltagit i kommunikationsdagar för Svenska kyrkan. Vi har fått lyssna till intressanta föreläsare från organisationer och näringsliv; de flesta med uppdrag utanför kyrkan. Det är alltid spännande att höra hur dessa ser på Svenska kyrkan, och vad de vill uppmärksamma oss på.

- **Prata med folk;** det är ju vad ni gör och det är ni bra på till 99,9%, sa flera av dem. Se möjligheterna i samtalen! Ni står ju för de värden som efterfrågas. Hela samhället litar på er; se när det händer olyckor och katastrofer. Ni har ett budskap, omsorg, erfarenhet och kunskap. Ni har ett enormt stort förtroendekapital. Som Svenska kyrkan har ni alla möjligheter. Ni efterfrågas, men kanske inte på det traditionella sätt som ni har varit vana vid. Ni sätter gudstjänsten i centrum, och tror att där är den stora mötesplatsen, men så är det inte längre.

Arenorna ser annorlunda ut. Och dem kan ni inte ändra på, men ni kan stiga in i dem. Så talar de som vill lära oss hur vi ska vara kyrka 2014 och framåt; mycket uppmuntrande ord, men också utmanande: att våga stiga ur det trygga mönstret och se möjligheterna till dialog med människor i vår församling.

Vart fjärde år revideras ett dokument kallat Församlingsinstruktion. Det är ett måldokument, som ligger till grund för Svenska kyrkans uppdrag: att fira gudstjänst, undervisa, bedriva diakoni och mission. Nu är kyrkans medarbetare; förtroendevalda, ideella och anställda, inne i det arbetet, och som församlingsmedlem får du gärna framföra synpunkter till församlingens medarbetare. Kontaktuppgifter till oss hittar du på hemsidan.

Vad är dina förväntningar på Svenska kyrkan? Dessutom måste vi fråga: vad har Gud, vår uppdragsgivare, för förväntningar på oss som kyrka? Den här gången har Kyrktuppen bön som tema. Bön är kommunikation och dialog, och det ska vi leva i både vertikalt och horisontellt; alltså som korsets bjälkar. Skara stift, som Mullsjö-Sandhems församling är en del av, har satt en vision för hela stiftet. Den ska vi tillsammans omsätta här hos oss. Visionen är:

Tillsammans ska vi tala tydligt om Jesus i ord och handling. Hur, var och när är ofta frågan? Budskapet är detsamma, men vägarna förändras. Må vi finna dem! Det får vara vår gemensamma bön.

Jag slutar med ord ur psalmen 922:4 och önskar att Guds Ande må leda oss alla och att vi får uppleva många spännande dagar i samhälle, kyrka och församling.

I tro och helig oro går vi som Herrens folk
att i en okänd framtid få vara Ordets tolk.
Vårt mål är själva vägen, ett liv i tjänst åt Gud.
Vi går med sång om kärlek, Guds stora sändebud.

Elisabeth Falk Nilsson
Kyrkoherde i Mullsjö-Sandhems församling

KYRKTUPPEN NR 2-2014

Ansvarig utgivare:
Elisabeth Falk Nilsson

Redaktionskommitté:
Helvi Dahlén, Fredrik Rydholm, Bengt Sköldh, Sune Svensson och Inger Ridström.

Grafisk form: Peter Jobäcker

Omslagsbilder: Elisabeth Falk Nilsson, Rebecka Zacho.

SVENSKA KYRKAN

Mullsjö-Sandhems församling
Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö

Telefon: 0392-122 00

Fax: 0392-109 21

Telefontid: måndag, tisdag, torsdag, fredag 10-12, 13-15 och onsdag 13-15

E-post: *mullsjo-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se*

Hemsida: *www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem*

Tryck: RN-Offset AB, Habo

Om du bor i Mullsjö kommun och inte får Kyrktuppen i brevlådan, ring utdelaren Svensk Direktreklam tel. 036-18 76 10 eller e-post: *sdr611@sdr.se*

BEGRAVNINGSOMBUD

Varje kommun är skyldig att ha ett begravningsombud, som granskar begravningsverksamheten åt dem som inte tillhör Svenska kyrkan. I Mullsjö kommun är det Ingemar Eriksson som finns på telefon 0392-210 39.

BÖNEN har inga gränser, utvalda platser eller speciellt språk. Alla kan be när som helst, hur som helst och om vad som helst.

Bönen tas emot med kärlek

TEXT: INGER RIDSTRÖM FOTO: BENGT SKÖLDH

- Bönen är en ventil, säger Jim Hultman, musiker från Mullsjö. Själen behöver en ventil, förklarar han. När det inre trycket blir för stort behöver saker släppas ut.

När jag har något på hjärtat, som jag behöver sätta ord på, då ber jag. Jag kan säga saker utan att behöva argumentera. Det tas emot med kärlek och det gör mig gott.

Bönen innebär inte att få saker av Gud, utan det handlar om att få del av Kristi sinnelag, att få vara hos Gud i bönen.

- Det är så enkelt att det blir svårt, säger Jim med ett litet skratt.

Jag ber gärna när jag är i naturen, berättar han. Det är stilla och lugnt i naturen, men det kan lika gärna vara hemma på altanen. Platser som jag tycker om förknippar jag med Gud.

För tre år sedan förlorade Jim synen på grund av en ärftlig skada på gula fläcken. Idag ser han bara konturer.

Jim skriver egna texter och melodier, som han sjunger till gitarr.

- Saknaden av ögonen, säger han och sorgen över att förlora synen, har gjort att nya texter och melodier vill komma fram. Det blir gärna texter som kan beröra andra människor.

Både sånger och böner har förändrats sedan sjukdomen tog synen. Små saker blir viktigare och jag kommer närmare mig själv, förklarar han. Det inre rummet vidgas som kompensation för den förlorade synen. Numera har jag fokus på hjärtats öga i stället för det fysiska ögat. De riktiga värdena i livet kommer närmare. Ett inre mörker är så mycket mörkare än det mörker som jag upplever.

Jag har lärt mig att inte fråga varför jag har drabbats. I stället frågar jag mig hur jag ska våga tro på livet igen och hur jag ska kunna leva ett bra liv.

Här är en av Jims egna sånger som han gärna vill dela med sig av.

Vi bär en inre grönska
med Gudagivet namn
från hjärtat sår den önskan
att stilla växa fram.

SAMTAL OM BÖN

med Mari Hjelm och Anna Jernström

Bönen hjälper oss att stanna upp i nuet

Det är dags att vi använder och drar nytta av den uråldriga kunskapen och styrkan hos en bön, säger Anna Jernström, en av de kvinnor, som Kyrktuppen pratat med om bönens betydelse.

Mari: Allting är en bön. Jag ser det som den skapande kraften. Men bönerna varierar. Jag har använt mig av den ”brinnande bönen” som rop på hjälp i akuta situationer men också bett ”Gud som haver barnen kär” med mamma och sedan med mina egna barn. I kyrkan ber jag mer för andra än för mig själv och tänder ljus.

Nu för tiden ber jag mest av tacksamhet. Jag har fått en större tillit och tilltro inför livet.

Anna: Jag har behov av att tända ljus och be i vardagen. Som barn tvingades jag att utplåna mig själv och mina behov för att överleva daglig tortyr. Att stanna upp i bön hjälper mig tillbaka till mina egna fotspår. Om stämningen i kyrkorummet är varm kan jag uppleva psalmerna som en konstant bön.

Mari: Jag besöker hellre tomma kyrkor än gudstjänsterna. Tystnaden och atmosfären gör mig lyhörd och jag känner en vila i tystnaden. Saker kommer till mig, vid ett tillfälle en hel dikt riktad till mig själv, det var verkligen inspirerande!

Naken inför din blick, djupt, djupt sjunker jag i mig själv. Strömvirveln leder inåt, nedåt men rädd är jag inte nu för mörkret och djupet. Trygg låter jag mig föras ner i generationernas urbrunn.
Mitt i min kropps centrum vilar jag.
Sjunker allt djupare i den källa som jag plötsligt ser
är hemvist för alla dem före oss och också alla dem som kommer efter.
Sjunker djupare….!
Naken står jag inför dina ögon.
Blicken som ser hela mig, genom mig och in i det innersta. Rentvättad inför dina ögon.
Inget att skyla mig med och heller ingen önskan därom.

Anna: Jag ser den inre dagliga dialogen som en bön.

Mari: Ja, ”Fader vår” berör mig inte så starkt även om jag förstår traditionen. Det är de riktigt vackra bönerna som hjälper mig att lyssna, de tilltalar mig på ett mer direkt sätt.

Anna: Böner som ställer villkor och krav skrämmer mig. När jag var liten läste vi ”…den Gud älskar lyckan får”, det gjorde mig rädd för att inte vara älskad.

För mig betyder det mycket att få lämna in text och tankar till kyrkans förbön när jag är i en situation där jag själv inte längre kan påverka vad som händer, då är det ett fint extrastöd.

Mari: Ja det hjälper verkligen att slippa bära allt själv om man har det jobbigt. Min mormor från Tornedalen var djupt religiös men det var något som min mamma gjorde revolt mot. Ändå upplevde jag själv en gudstro tidigt i livet.

Anna: Jag var skeptisk till kyrkan under min uppväxt. Jag var aktiv i körer och annan verksamhet men kände jag mig aldrig hemma där. Det som jag verkligen behövde få tala om berördes aldrig. Det som man främst talade om var vikten av att förlåta. Det var först då jag besökte Allhelgonakyrkan i Stockholm, som jag upplevde som mer öppen, som jag ville och kunde närma mig kyrkans verksamhet.

En kyrka måste ha högt i tak och inte döma, sådant har inget med Gud att göra.

Mari: Jesus sätt att leva är verkligen eftersträvansvärt, vilket kommer bort ibland. Jag tänker ofta ”Vad skulle Jesus ha gjort i den här situationen”.

Anna: Bönen hjälper oss att stanna upp i nuet. Det som det pratas så mycket om i dagens samhälle. Det är dags att vi använder och drar nytta av den uråldriga kunskapen och styrkan hos en bön!

Annas tips! Nattvardspsalmerna är som fina små böner. Läs/sjung t ex 768 och 767

TEXT OCH BILD:
REBECKA ZACHO

SAMTAL OM BÖN

med Angelica Karlsson

Bönen ger vila och återhämtning

Egentligen är väl meditation en ”modern” form av bön. Även om meditation inte heller är något nytt så har det blivit mer allmänt spritt i väst på senaste tiden. Man hör oftare människor prata om olika former av meditation. I stället för att säga att jag ska meditera säger jag hellre att jag ska ”gå in i bön”. Det är vackrare. Vad det innebär är naturligtvis individuellt. För mig ger det ett lugn och känsla av tacksamhet.

Bön är själva samvaron med kärleken/Gud!

Jag använder mig både av en ordlös känsla och bön med ord. Ett mantra kanske kan vara en bön? Jag har ett som hjälper mig att påminnas om människors gudomlighet. Som en hjälp att se ljuset i en person, om det varit osämja i vår relation. ”Jag älskar dig, tack, förlåt”, upprepar jag för mig själv.

Varför bön?

Bönen ger vila och återhämtning. Om det är kaos och förvirring i livet hjälper den till att hitta mening och syfte. Bönen hjälper också till att hitta nya perspektiv och förståelse för andra människor.

Bönen är för mig ett viktigt redskap i livet, om jag inte haft den hade jag avfärdat många människor utan att ge dem en riktig chans och även undvikit många situationer som sedan visat sig vara både spännande och utvecklande. Storheten ligger i att lära sig förstå och respektera andra människor. Att känna ett lugn i att folk är som de är.

Att vara religiös är viljan att ge näring åt det goda.

Be för mig vid nästa gudstjänst

I varje gudstjänst ber vi till Gud. Om du vill så ber vi gärna för dig i den bön som kallas förbön. Du kan fylla i formuläret på hemsidan www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem och skicka in, eller lägga en lapp i bönekorgen i kyrkan.

KYRKTUPPENS UTSÄNDE BENGT SKÖLDH GICK UT I SAMHÄLLET OCH STÄLLDE FRÅGAN:

Tror du att Gud hör bön?

Det är en fråga som för många är mycket personlig att svara på även om man har formulerat ett svar för sig själv. När frågan ställs helt apropå är det många som tvekar att svara vilket visade sig när vi gjorde den här enkäten. Definitionen av Gud har också tänjts ut under åren till att gälla någon högre makt eller något man tror finns som på ett oförklarligt sätt påverkar eller kan påverka livet i stort.

Familjen Lindgren, Ingvar, 69 och Birgitta, 68 år:
- Ja, svarar båda, utan någon längre betänketid.

Kerstin Boo Lindell, 63 år:
- Jag tror att Gud hör bön.

Janet Bousset, 60 år: - Ja.

Berit Abrahamsson, 53 år: - Ja.

Bönewebben en välbesökt världsnyhet

I augusti 2009 startade Svenska kyrkans bönewebb, och idag har över 130.000 böner skickats till bönewebben, som har besökare från 100-talet länder, och är översatt till cirka 20 språk.

I takt med hjärtats pulsslag rullas bönerna upp på bönewebben, och med ett dubbelklick kan du läsa hela den bön som formulerats och skrivits ned av någon annan. Kanske kan den kännas som din bön, eller så kan du gå vidare, skriva ner din egen bön och skicka in, och den kommer senare att läsas av många andra.

Skriv in den på:
http://be.svenskakyrkan.se/

- Det var ett magiskt ögonblick när vi första gången visade hemsidan och reklamfilmerna om bönen, berättar Marianne Ejdersten, enhetschef för nationell kommunikation i Svenska kyrkan, i en intervju. Då förstod vi att vi hade skapat en världsnyhet!

Mobil

Du kan också be via SMS. Sms:a BE följt av din personliga bön på max 160 tecken till nummer 71160 så publiceras bönen automatiskt på Svenska kyrkans bönewebb. Du är självklart anonym, och det kostar som ett vanligt sms.

Vad är bön?

Långt fler än man tror ber, både unga och gamla. Oftast i ensamhet. Ibland tillsammans. De flesta samtal med Gud sker i vardagen, mellan hem, jobb och skola eller i naturen.

Bön kan uppfattas på många olika sätt; Hjärtats samtal med Gud. Som att andas. Ett rop på hjälp. Ett sista halmstrå. Ett uttryck för tacksamhet. Att få lyfta av det tunga och få förlåtelse.

Bönen kan vara ett rop i förtvivlan eller en lovsång i tacksamhet. Bönen kan vara ett sätt att gråta eller förundras. Ofta är bönen ett sätt att stärka och bevara sitt hopp.

Hur ber man?

Oftast ber man med ord, egna eller andras. Men bön kan också vara ordlös, en sång, ett skrik, jubel.

Hur lär man sig att be? Erfarna bedjare ger ungefär samma råd: be regelbundet, bestäm dig för en tid och en plats. Kanske kan dagen börja med en bön, eller avslutas med en stilla stund vid ett tänt ljus.

Det kan finnas perioder i livet då det känns omöjligt att avsätta tid för bön. Men man kan be på bussen. Och man kan be medan man diskar eller äter ett äpple! En ikonbild fastklistrad på almanackans pärm kan bli en påminnelse om Guds eviga närvaro.

Kända böner

Om inte orden kommer av sig själv när du vill be kan du ta hjälp av böner som skrivits av andra. I Psaltaren i Bibeln finns böner som uttrycker olika mänskliga känslor. I psalmboken finns både psalmer som är skrivna som böner och en bönbok.

Herrens bön

Jesu lärjungar bad Jesus att han skulle lära dem att be. Han svarade dem med att ge dem den bön vi kallar Herrens bön:

Vår Fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden så som i himlen.
Ge oss i dag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder,
liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket,
din är makten och äran i evighet.
Amen.

Den heliga Birgittas bön
Visa mig, Herre, din väg
och gör mig villig att vandra den.

Sinnesrobönen av Reinhold Niebuhr
Gud, ge mig sinnesro
att acceptera det jag inte kan förändra,
mod att förändra det jag kan
och förstånd att inse skillnaden.

Gud som haver barnen kär,
se till mig som liten är.
Vart jag mig i världen vänder
står min lycka i Guds händer.
Lyckan kommer, lyckan går,
du förbliver, Fader vår.
(Tryckt 1780)

TEXTERNA ÄR ETT UTDRAG FRÅN BÖNEWEBBEN

Tre generationer samlade hos Helvi och Karl-Ove.

Helvi Dahlén

Invandraren som blev kyrkorådets ordförande

Det har gått över 50 år men Helvi Dahlén minns det som det vore igår. Den 12 september, en onsdagseftermiddag 1962, på sin 10-årsdag steg hon av tåget i Mullsjö efter den långa resan från den lilla byn Laurila i norra Finland.

Text och foto: Bengt Sköldh

Familjen fann sig snabbt tillrätta. Helvi hade lätt för att anpassa sig med både språk, kamrater och svenska samhället i stort. Någon mobbing eller segregation som det talas om så mycket idag upplevde hon aldrig. Redan efter något år hade hon lärt sig det nya språket.

När Helvi var 17 år tog hon steget in i arbetslivet på allvar till det som idag är företaget Engtex. Där är hon fortfarande kvar efter att ha prövat alla arbetsuppgifter. Företaget har under åren växt till att bli världsledande på området teknisk textil när det gäller utveckling och produktion. Varp- och vävmaskinerna snurrar dygnet runt där Helvi nu som avsynare, bokstavligen är spindeln i nätet.

Helvis tillvaro i övrigt som gör tillvaron meningsfull och trygg är familjen och kyrkan.

Redan under tidigt 1980-tal kom Helvi i kontakt med Svenska kyrkan i Mullsjö som förtroendevald och där är hon fortfarande verksam, nyligen omvald som ordförande i kyrkorådet. Under åren har hon liksom i yrkeslivet prövat på flertalet uppgifter.

Helvi Kyllikki Kärkkäinen föddes 12 september 1952. Mamma Aino, nu 91 år, bor i ett av kommunens radhus i Mullsjö. Pappa Veikko, bortgången 2006, var från Karelen och snickare till

fortsättning på sidan 8

Engagemanget i kyrkan började tidigt

En stilla stund vid ljusbäraren i Kyrkans Hus.

Helvi är inte främmande för olika arbetsuppgifter i kyrkan. Här bakar hon till Kafé Sigfrid i köket i Kyrkans Hus.

yrket. Föräldrarna skildes strax före flytten till Mullsjö. Paret fick fem barn som alla lever, en bror och två systrar till Helvi bor i Mullsjö. Den äldste brodern som först flyttade till Mullsjö vände snart tillbaka till Finland och drev framgångsrik hotell- och restaurangverksamhet under många år.

Resan till födelseorten varje år kallar Helvi ”Gravresan”. Det är just vad den är med besök på släktens gravplatser, några stupade i det grymma sista världskriget, men också för att ta del av gammalt och nytt i Laurila som numera ingår i Keminmaa kommun, inte långt från staden Kemi och med Haparanda som närmaste svenska stad.

Helvi var inte helt obekant med Mullsjö när hon tillsammans med mamma och två syskon klev av tåget 1962. Som femåring var hon med under ett besök i Ruder hos mammas faster Ninnie, gift Frejd.

- Jag minns att vi köpte glass i dåvarande mejeriet, säger Helvi.

Väntad ankomst

Ankomsten till Mullsjö 1962 var förberedd genom släkt och syskon som redan flyttat hit. På den tiden fanns också obegränsat med arbete så Helvis mamma Aino fick jobb direkt som sömmerska på vad som då var Mullsjö Konfektion där ägaren Åke Axell också ordnade rum i företagets fastighet ovanför kommunens hyreshus Olofsdal utmed Gunnarsbovägen.

- Det blev trångt med flera personer i ett rum med gemensamt kök. I fastigheten bodde också andra sömmerskor. Men bara något år senare flyttade familjen till de nyuppförda radhusen, konstaterar Helvi.

Första skoldagen var pirrig men äldsta brodern som flyttat hit innan och kunde lite svenska var med som stöd. Och snart blev hon kompis med de flesta. Skolmaten skiljde sig en del från det Helvi var van vid. Helvi var van vid att man tog vara på vad naturen hade att erbjuda på ett helt annat sätt än man gjorde i Sverige. Och den vanan lever kvar. Helvi och maken Karl-Ove anser att lingon, svamp och annat ätbart i naturen är kulinariska höjdpunkter. Sylta och safta är lycka för Helvi!

Yngst och äldst på jobbet

Första jobbet efter skolan blev hos Isacssons metallföretag i Habo. Helvi

Helvi som avsynare på företaget Engtex där hon började redan 1970.

fick bra kontakt med arbetskamrater som Jan Frölin och Rune Wänbring som erbjöd samåkning. Efter två år fick Helvi jobb på Rexor i Mullsjö där hon blev kvar i sju månader då hon ringde verkmästare Alvar Hjorth på dåvarande Eiser (nuvarande Engtex) – och där är hon kvar.

- Jag var yngst på företaget när jag började. Nu är jag näst äldst och den som jobbat längst tid där, säger Helvi med ett visst vemod även om hon inte lider av ”åldersnoja”. Men tiden har gått fort. Och det gör den ju när man trivs och mår bra.

Maken Karl-Ove träffade Helvi 1968 och bröllopet stod på Gyllene Uttern 1975. Helvi och Karl-Ove har också jobbat på samma arbetsplats fram till Karl-Oves pensionering nyligen. Familjen består av tre barn med respektive och i skrivande stund fem barnbarn. Två av familjerna bor i Habo och en i Mullsjö.

Förtroendevald

- Intresset för kyrkan började med att jag tillfrågades om jag ville vara med på socialdemokraternas lista till det lokala kyrkovalet någon gång i början på 1980-talet, berättar Helvi. Jag kom direkt in som ersättare i kyrkorådet och i fullmäktige.

Och som man säger, resten är historia. Helvi trivdes och uppdragen utökades. Barnen gjorde också sitt till då de var delaktiga i olika grupper inom kyrkan och söndagsskolan.

Maken Karl-Oves pappa var dessutom kyrkvärd i Utvängstorp där hans föräldrar hade gård. Helvi gick helt visst i söndagsskola även hon och konfirmerades i Mullsjö för prästen Per-Axel Jonsson.

Tiden går fort vid vårt samtal i Kyrkans Hus där Helvi känner sig lika hemmastadd som i våra kyrkor och på andra kyrkliga arenor. Nu ilar hon iväg till de andra för att ordna hembakat till Sigfrids kafé.

SNABBA FAKTA

NAMN: HELVI KYLLIKKI DAHLÉN
ÅLDER: 61 ÅR
BOR: VILLA I MULLSJÖ
FAMILJ: MAKEN KARL-OVE, BARN OCH BARNBARN
INTRESSEN: FAMILJEN, FRILUFTSLIV, KYRKAN, MAIS INNEBANDY
FAVORITFÖRFATTARE: LIZA MARKLUND, MED FLERA
FAVORITFÄRG: RÖD
MUSIK: LYSSNAR PÅ DET MESTA. BEATLES FAVORITER SOM UNG.

Helvi (längst fram i mitten med rosett i håret) i andra klass i småskolan hemma i Laurila i Finland. (Foto: Privat)

Två 100-åriga ordkonstnärer värda att läsa för både barn och vuxna

Text: Elisabeth Falk Nilsson

I år skulle två ordkonstnärer ha firat 100-årsdag. Vilka födelsedagsfester det kunde ha blivit! Ingen av dem finns längre i livet, men ingen av dem är bortglömd; och fester till deras ära blir det på olika sätt både i kyrkor, på bibliotek och hos andra kulturbärare.

1914 föddes både Britt G Hallqvist och Tove Jansson. Barnboksförfattare är för begränsat att kalla dem. Ordkonstnärer känns bättre, därför att de gör konster med orden, och får också fram ”konstiga” ord.

Om båda två finns mycket spännande att läsa i nyutkomna biografier. Själv tycker jag det är intressant att lära känna personerna bakom böckerna, och även få ”nycklar” till berättelserna, dikterna och ramsorna.

Hon syns! Ropade Mumintrollet.

I biografin om Tove Jansson får man bland annat veta varför mumintrollen har den kroppsform de har, och även vilka som är förebilder och fått låna ut sina egenskaper till Muminfamiljen, Snusmumriken och Lilla My med flera. Själv lånade jag boken på Mullsjö bibliotek, och rekommenderar den gärna. Mumintrollen återvänder jag till då och då. Både till de tidigare berättelserna om katastrofer, räddning och lyckliga slut; Småtrollen och den stora översvämningen, Kometen kommer och Trollkarlens hatt; liksom till de senare mer inriktade på relationer och livsfrågor; Vem ska trösta knyttet, Det osynliga barnet, Pappan och havet, och Sent i november.

Det är böcker för alla åldrar; barn läser och gör sina upptäckter, liksom vuxna finner andra referenspunkter. Tänk på Muminmamman, hon är som Gud, stor, trygg och omsorgsfull. Visst är det tack vare henne Ninni, som var osynlig, börjar få konturer och blir synlig.

Sant; inte bara en rolig historia

Jag kan inte låta bli att berätta följande händelse. En midsommarafton fick jag rollen att vara Snusmumriken i en sagorunda anordnad av en förening på andra sidan Vättern. Barn och föräldrar kom i långa rader för att möta Mumindalens invånare, och en pappa tittar på mig där jag sitter i Snusmumrikens gröna slokhatt, och så säger han: ”Den Snusmumriken har döpt dej!” Undrar hur många som är döpta av en Snusmumrik!

Var bor du lilla råtta?

Vem känner inte till ”Var bor du lilla råtta” och har inte sjungit ”Måne och sol” vid familjegudstjänster och dop? Britt G Hallqvist har med sina rim och ramsor hjälpt många barn att utveckla och använda sitt ordförråd. Britt G förstod att ramsorna skulle vara roliga, annars kom de inte att bli använda. I min bokhylla står bland andra Nalles poesi och Festen i Hulabo; med verser för både stora och små. Roligast är förstås att läsa dem tillsammans; barn och vuxna.

Att hon sedan även har gjort högt prisade översättningar av Shakespeare med flera är en annan sak. Britt G Hallqvist; vad står G för? Ingmar Bergman ska ha ropat rakt ut när han läste hennes tolkning av Hamlet – Britt Genial Hallqvist. (I kyrkboken står G för Gerda.)

I biografin får man komma nära Britt G och hennes tankar bakom psalmtexter med mera. Mycket läsvärd! Nu är det sommar, men dessa rader får ändå komma med:

Haren han sitter på skaren
och undrar vad domherren gör.
Domherren sitter i busken
och är på eländigt humör.

Domherren tänker på knoppar
och haren han tänker på kål.
Båda är sura och arga
- de tycker att vintern är snål!

Domherren tänker på domfrun.
Hon fryser väl också, kan tro.
När blir det solsken och grönska
och när får man ungar i bo?

Vi firar och tackar för allt de har givit oss
Tove Jansson & Britt G Hallqvist
genom att lotta ut 5 böcker.
Du har chans att få en av dem:
Måne och sol
Små saker
Det osynliga barnet
Skriv vilken du önskar få och skicka senast den 10 juni till:
Elisabeth.falk-nilsson@svenskakyrkan.se eller sms: 0707 14 36 39
Märk meddelandena: Kyrktuppen

VINN!

Prästutbildning och landsbygdsutveckling aktuella insamlingsprojekt

Text: Sven-Evan Svanberg

I vår församlings internationella arbete stödjer vi nu särskilt två projekt. Det ena är prästutbildning i Indien och det andra är ett landsbygdsprojekt i Etiopien.

Prästutbildning i Indien

Indien är fortfarande starkt präglat av kastväsendet och de som är daliter - eller ”oberörbara” befinner sig längst ned i samhället. Trots lagstiftning kränks deras rättigheter. Vi stödjer nu genom Svenska kyrkans internationella arbete ett teologiskt seminarium, Tamilnadu Theological Seminary, TTS, som ligger i flermiljonstaden Madurai. Mer än hälften av studenterna är daliter. Här får de lära sig ett nytt sätt att se på samhället utifrån Jesus budskap om allas lika värde. I projektet ingår undervisning i teologi, prästutbildning där studenterna får möta verkligheten och leva i slummen, samt finansiellt stöd för att underlätta för kvinnor att söka utbildningen.

– På TTS har jag fått lära mig en massa bra saker. Att Gud är universell och allsmäktig och älskar alla människor. Hur vi ska ta hand om varandra och älska varandra oavsett kast.

Hur världen borde vara, säger studenten Inbaraj,

Inbaraj håller just på att avsluta det första året av den fyraåriga prästutbildningen. Nästa år kommer han och kurskamraterna att bo i storstadsslummen en del av läsåret. På så sätt blir studierna i teologi relevanta i vardagen, genom att bo och leva bland samhällets allra mest utsatta.

– Det är stor skillnad på teologin vi lär ut här och teologin som praktiseras i kyrkorna. Vi talar om kontextuell teologi – att inkludera människors liv i teologin. När människor inte har något att äta måste vi förstå deras situation. Det är ur människors livserfarenheter som teologi föds, förklarar Ivy Singh, lärare i systematisk teologi.

TTS är en positiv kraft för alla människors lika värde i Indien. För TTS är målet att stå emot de destruktiva krafter som vill splittra samhället mellan rika och fattiga.

Det är en prästutbildning med båda fötterna i den indiska verkligheten, en utbildning där de utstötta och fattiga inte glöms bort.

Landsbygdsutveckling i Etiopien

Landsbygdsutvecklingsprojektet i Tisabalima har två syften. Det ena är att lyfta fram kvinnorna, ge dem självförtroende och förmåga att ta kommando över sin egen och sin familjs framtid.

Det andra gäller tillgången på mat. Etiopien riskerar ständigt missväxt och hungersnöd och har en befolkning som under 1900-talet ökat från 20 till 80 miljoner.

Mekane Yesuskyrkans landsbygdsutvecklingsprojekt har varit så framgångsrikt att den etiopiska staten och andra organisationer tar efter modellen.

I projektet ingår bland annat stöd till förbättrat jordbruk, genom undervisning i växelbruk och arbete med att ta fram tåligare grödor som ger högre avkastning, utbildning i hållbar användning av jordbruksmark, skogar och vatten.

Det handlar till exempel om trädplantering, energisnåla spisar och kvarnar samt komposter, mikrokrediter till spargrupper för kvinnor som får möjlighet att starta småföretagande, utbildningar i bättre kost och om miljöfrågor.

Mer information om projekten går att hitta på nätet: Indien www.svenskakyrkan.se/p134, Etiopien www.svenskakyrkan.se/p20

Det är en mäktig syn när de lövade båtarna anländer till Sandhems kyrka för midsommardagens gudstjänst.

Vilket jubileum!

I år ror de till Sandhems kyrka för 50:e gången

Text: Inger Ridström Foto: Lasse Persson

Ingen kunde väl ana att kyrkrodden i Sandhem skulle bli sådan succé! Inte ens dåvarande kyrkoherden Donald Kennemark, som är upphovsman till den här traditionen. I år ror man för 50:e gången!

Året var 1964 när Donald Kennemark kom från Götene till Sandhems kyrka och prästgård. På den tiden fanns det ett antal affärer i Sandhem, minns Donald, säkert 12-14 stycken, flera banker och ett postkontor.

Men det var också sankmarker mellan sjöarna Släpesjön och Sandhemssjön. Några företagsamma män i samhället höll nu på att göra de så kallade maderna fina och grävde därför kanaler. Projektet presenterades för den nyinflyttade kyrkoherden, som kom på idén att utnyttja det här. Kyrkrodd hade han sett i Leksand i Dalarna och varför skulle man inte kunna ha samma evenemang i Sandhem i Västergötland?

Tillsammans med Stig Davidsson och Evert Löfwing och så småningom Rune Altemo gjordes en lista på alla som hade båtar och alla som kunde tänkas vara roddare.

Gruppen fick bra respons på sin förfrågan och efter ett 100-tal telefonsamtal och idogt arbete hade de 30-40 namn på roddare och ett 30-tal båtar. För att det inte skulle bli manfall på midsommardagen gick de också ut och la brev i båtarna för att påminna om dagen.

- Som mest har 36 båtar deltagit i rodden, berättar Donald. Men det är svårare att få tag på roddare än på båtar.

Många ställer sina båtar till förfogande men då får ”arrangörerna” hämta dem och löva dem.

Fortfarande efter alla år är responsen god även om det kräver mycket arbete. Mellan 15 och 20 båtar brukar delta.

Inte en enda gång under alla år har de ställt in kyrkrodden. Vid ett tillfälle hade det emellertid regnat så mycket att vattenståndet var så högt att båtarna inte kom under järnvägsbron varför rodden fick starta från Kaspers vik i stället.

Idag deltar mellan 30 och 35 spelmän i alla åldrar vid kyrkrodden och gudstjänsten i Sandhems kyrka.

Långväga gäster

Donalds tanke var att också få med spelmän i arrangemanget. Första gången var det dock en enda spelman med. Idag rör det sig om 30-35 stycken!

Det kan Donald tacka sonen Hans Kennemark för, riksspelmannen, som numera bor i forna föräldrahemmet, prästgården i Sandhem. Hans har varit delaktig sen 1980 och byggde upp musiken kring sin grupp Forsmark 3 och Kristinakören, en ungdomskör skapad av Kristina Frohlund, som var kantor i Sandhem. Idag är det Hans som tillsammans med kantor Anna Lena Gustavsson ser till att vi får en fantastisk musikupplevelse vid midsommardagens gudstjänst. År 1983 direktsändes musikgudstjänsten för övrigt i Sveriges radio.

Dåvarande kyrkoherde Donald Kennemark, t h, är upphovsman till den traditionsrika kyrkrodden. Sonen Hans, riksspelman, har byggt upp musiken kring arrangemanget.

- Skara brudmarsch står alltid på programmet, berättar Hans och när han vid ett tillfälle gästspelade på en plats utanför Chicago i USA kom det fram en dam och berättade att hon kände igen den låten. Det visade sig att hon hade gästat Sandhem och midsommargudstjänsten!

Långväga gäster är inte helt ovanligt. Ett 50-tal schweizare som var på vänortsbesök i trakterna fick ett år den stora lyckan att vara med i båtarna vid kyrkrodden. Värdfolket hade önskat att få visa sina gäster något annorlunda och unikt och man kan väl lugnt säga att de fick sin önskan uppfylld.

- Vid samma tillfälle gästades gudstjänsten av biskop Helge Brattgård, som varit med flera gånger liksom biskop Gunnar Grape, minns Donald.

Inget kommersiellt jippo

För många människor har kyrkrodden och gudstjänsten i Sandhems kyrka blivit en tradition, som man inte vill vara utan. Omkring 1500 människor är i rörelse räknar man med och kyrkan är fullsatt redan tidigt på morgonen.

Och Donald Kennemark finns fortfarande med! Nu som assisterande präst.

Vem kunde tro då, 1965, att kyrkrodden i Sandhem skulle leva vidare i alla år och vara lika uppskattad om inte ännu mera, år 2014.

Hemligheten?

- Vi har hållit undan det kommersiella, avslöjar Donald. Det här är en rodd till kyrkan och gudstjänsten, betonar han. Vi har under åren blivit uppvaktade av många som vill utnyttja arrangemanget för kommersiella syften men sagt nej. Det ska fortsätta att vara en rodd till kyrkan!

Säkert har han rätt, Donald Kennemark, det är just frånvaron av jippon och i stället känslan av äkthet som gör att människor från bygden och långt utifrån uppskattar och gläds över midsommardagens kyrkrodd och gudstjänst i Sandhems kyrka.

Vill du vara med i kyrkrodden som roddare eller vill du låna ut din båt?

Ta kontakt med Fredrik Lindman, som idag är sammanhållande.

Telefon: 0730-455627

e-post: fredrik.lindman@monitor.se

Vi välkomnar våra NYDÖPTA

Agnes Anita Davidsson döptes den 30 november i Snöstorps Kyrka, Halmstad. Mamma Lina Nilsson kommer därifrån och är döpt i samma kyrka. Pappa är Glenn Davidsson och lillebror Oliver Davidsson, 4 år.

Silas Jedi Emanuel döptes den 1 mars i Nykyrka kyrka av Elisabeth Falk Nilsson. Mamma Rebecca Hoseia sjöng solo ”Vår vitaste ros”, ur filmen Kalle Blomkvist och Rasmus. Faddrar: Linnea Lundgren och Hanna Loder.

Vi gratulerar våra NYGIFTA

Onsdagen den 7 maj vigdes Annelie Broström och Leif Lindroos i Nykyrka kyrka i Mullsjö av Elisabeth Falk Nilsson.

Kira Eminah döptes den 16 mars i Sandhems kyrka, dotter till Helena Kuronen och Daniel Henningsson, uppvuxen i Sandhem. Familjen bor i Yllestad. Faddrar: Patrik Olofsson och Michaela Thorén.

Camilla Mai döptes i Sandhems kyrka på Marie Bebådelsedag av Elisabeth Falk Nilsson. Föräldrarna Andrea Varga och Tonie Krusing sjöng ”Närmare Gud till dig” på svenska och ungerska.

Pastoratet som blev Mullsjö-Sandhems församling

Den administrativa indelningen av bygderna kring Tidan och sjön Stråken visar på många oregelbundenheter där kyrklig och borgerlig indelning inte alltid sammanfallit.

Tillbakablicken föranleds av ett sakfel i förra utgåvan av Kyrktuppen där vi i artikeln om Sune Svensson helt frankt påstod att han anställdes av dåvarande Mullsjö församling. Som många mycket riktigt påpekat så har det aldrig funnits eller finns någon sådan församling. Vid Sunes anställning fanns fyra församlingar; Sandhem, Utvängstorp, Nykyrka och Bjurbäck som ingick i Sandhems pastorat. Nu utgör forna pastoratet en församling benämnd Mullsjö-Sandhems församling.

Går man längre tillbaka i historien hade Sandhem och Utvängstorp kyrkor redan under medeltiden (Utvängstorps kyrka från 1100-talet och nuvarande kyrkan i Sandhem invigd 1841 är den tredje i ordningen) medan Bjurbäck och Nykyrka är av betydligt modernare datum, om man nu kan kalla 1600-talet modern tid.

Biskopen i Skara medgav att kapellet som stod färdigt 1659 intill Bjurbäcks gård i vissa avseenden användes som kyrka. Invigningen dröjde dock till 1732 då man fick tillstånd att fira nattvard och utöva alla kyrkliga ceremonier under löfte att delta i underhållet av moderkyrkan i Bottnaryd. 1785 byggdes kyrkan till och renoverades. 1892 togs beslut att riva kyrkan och bygga en ny som invigdes 23 juli 1899, d v s nuvarande kyrka.

Fram till den 1 januari 1962 var Bjurbäck annexförsamling i Bottnaryds pastorat. Då skedde en s k pastoratsreglering och Bjurbäck flyttades över till Sandhems pastorat som då kom att bestå av församlingarna Sandhem, Utvängstorp, Nykyrka och Bjurbäck och som sedan 2010 utgör Mullsjö-Sandhems församling.

Dåvarande Härja församling var fram till 1638 annexförsamling i pastoratet Sandhem, Utvängstorp och Härja som till 1548 även omfattade Mossebergs församling. Från 1691 till 1962 var Härja ånyo annexförsamling i pastoratet Sandhem, Härja, Utvängstorp och Nykyrka.

Sockenborna i den så kallade Nykyrkefjärdingen hade från tidig medeltid sin sockenkyrka, stol- och grifteplatser i Sandhem. Första kapellet i Nykyrka uppfördes 1655. Nuvarande kyrka invigdes 1887.

Källa: Hembygdsboken Nykyrke socken, utgiven 1955 och Wikipedia.

TEXT: BENGT SKÖLDH

Vårens konfirmander

FOTOGRAF ANDERS BRINGSJÖ

Lördagen den 10 maj konfirmerades 22 konfirmander, uppdelade i två grupper i Nykyrka kyrka i Mullsjö. Maria Karlsson och Torbjörn Andersson har stått för undervisningen tillsammans med 10-talet konfirmandassistenter. Konfirmanderna medverkade med drama och sång.
Under juni kommer en tredje grupp att undervisas och konfirmeras.

Lättbakad sockerkaka med smak av banan

Njut av en kopp gott kaffe och hembakat av rättvisemärkta produkter!

Sockerkaka med bananchips

100 gr	smör
1 ½ dl	socker
3	ägg
3 dl	vetemjöl
2 tsk	bakpulver
50 gr	bananchips

Gör så här:
Låt smöret mjukna i rumsvärme.
Smörj och bröa en sockerkaksform som rymmer ca 1 ½ liter.
Sätt ugnen på 175 grader.
Mal bananchipsen.
Montera matberedaren med kniven. Blanda alla ingredienser i skålen, smöret delat i 6-8 bitar. Kör maskinen 20-30 sekunder eller tills allt är väl blandat. Häll smeten i formen och grädda i nedre delen av ugnen 35-40 minuter.
Låt kakan stå några minuter i formen, innan den stjälps upp.

Glutenfri kaka
Bröa formen med glutenfritt strö-bröd.
Byt ut mjölet mot Semper glutenfria mjöl.

För två år sedan diplomerades vår församling som Kyrka för Fairtrade vilket innebär att vi ska verka för användande och försäljning av fairtrademärkta produkter. Fairtrademärkningen innebär att människor i utvecklingsländer får arbeta under bättre villkor med anständiga löner.

NÄSTA NUMMER AV KYRKTUPPEN KOMMER UT DEN 23-24 AUGUSTI

Gun Bergström:

- Den här brudkronan skänkte mina föräldrar till kyrkan

Text och foto: Bengt Sköldh

Fyra vackra brudkronor finns det i våra kyrkor. Nykyrkas krona skänktes av Gun Engman-Bergströms föräldrar och naturligtvis användes den sen av dottern när hon gifte sig. För en blivande brud finns det möjlighet att låna någon av kyrkornas kronor till sitt bröllop.

Gun Engman-Bergström med brudkronan som föräldrarna skänkte till Nykyrka till minne av hennes konfirmation.

Gun Engman-Bergström bar förstås den av familjen skänkta brudkronan vid sitt eget bröllop. (Foto: privat)

Bjurbäcks brudkrona av förgyllt silver köptes in 1961. Brudkrona saknas i äldre inventarieförteckningar så sannolikt användes Bottnaryds brudkrona. Fram till 1961 var nämligen Bjurbäck annexförsamling till Bottnaryds pastorat.

Utvängstorps brudkrona är församlingens i särklass äldsta brudkrona. Den är från 1724 i förgyllt silver och användes första gången 24 januari 1725 vid bröllop i Spakgården, Kymbo och ytterligare sex gånger samma år.
Brudkronan köptes i Skövde för 58 daler silvermynt, det samma som två årsinkomster. Vid den tiden var det ovanligt med brudkronor, åtminstone i trakterna kring Utvängstorp, vilket gjorde att den ofta lånades ut till omkringliggande socknar ända ut på Falbygden och gav därmed tillbaka en del av utgiften i samband med köpet. Att låna kronan kostade inom socknen åtta öre och utom socknen 16 öre silvermynt. 1735 slopades avgiften för lån inom socknen och sänktes till 12 öre silvermynt för utsocknes. 1744 höjdes avgiften ånyo till 16 öre för utsocknes.

Nykyrkas brudkrona av förgyllt silver, med stenar, skänktes av Gunnar och Märta Engman, Mullsjö, till minne av dottern Guns konfirmation i Nykyrka kyrka 24 juli 1937.

Sandhems brudkrona. Den 3 november 1946 överlämnades en brudkrona i förgyllt silver med fem rubiner och tjugo vita safirer till Sandhems kyrka av Sandhems kyrkliga ungdomskrets. Kronan var ritad av fröken E Larsson. Arbetet utfört av guldsmed Erik Jonsson, Skara.

Källor: Skriften Fem föreningar forskar. Hembygdsarbete i Mullsjö kommun 1992. Nykyrke socken utgiven av Nykyrke Hembygds- och Fornminnesförening 1955. Träkyrkan i Bjurbäck av Aina Lindborg, utgiven 1999. Mullsjö-Sandhems församlings inventarielistor.

Varför väljer ni så svåra psalmer?

Jag vill inte påstå att jag är en speciellt flitig gudstjänstbesökare men det blir ändå allt som oftast. Kyrkobesöket ger mig en frid och ro som hjälper mig att bättre klara av vardagens förtretligheter. Men på sistone har jag börjar fundera över varför ni väljer så svåra psalmer i gudstjänsten. Är jag en äldre generation, som har svårt för de nya psalmerna? Jag kan tycka om texterna men melodierna gör det nästan omöjligt att sjunga med och jag vill ju uppleva gemenskapen i sången.

Traditionell gudstjänstbesökare

Hej!
En av de frågor som vi präster ofta får svara på handlar just om psalmer, en del tycker att vi sjunger gamla släpiga psalmer, en del tycker att vi sjunger för högt (ljust), en del tycker att psalmerna är högtravande och svåra, och en del som du själv, tycker att vi sjunger för mycket nytt och på okända melodier.

När vi väljer psalmer, försöker vi dels hitta psalmer och texter som ger en fördjupning, eller ett perspektiv till söndagens tema och texter. Vi försöker också välja psalmer som skapar delaktighet och som man känner igen.

Ett bekymmer med psalmer är att de åldras olika, en psalm som kändes ny och fräsch för fem år sedan kan kännas mossig idag, och en psalm med hundratals år på nacken kan kännas superaktuell.

Sedan kommer nästa problem, ta exempelvis psalm 249 Blott en dag, som de flesta som går i kyrkan känner sig väl förtrogna med och tycker om och kan. Men tänk om det varit första gången du hörde den, då skulle du nog tycka att den var ganska lurig.

En gång när jag fick en samling böcker efter en kyrkomusiker som dött vid hög ålder, så hittade jag ett häfte med rubriken, ”De nya psalmerna” och i det häftet fann jag till exempel ”Härlig är jorden”.

Vad jag menar är att det vi tycker är nytt och ovant idag kommer att vara älskade och viktiga psalmer om några år, men då måste vi våga använda dem. Så balansakten som vi som väljer psalmer i gudstjänsten måste behärska, handlar om att blanda i lagom mängd. Berätta gärna för musikern eller prästen vilka psalmer du tycker om och vilka som du inte är lika förtjust i så är det lättare för oss att pricka någorlunda rätt!

Vänliga hälsningar från
Torbjörn Andersson
Komminister

Välkommen med dina frågor till församlingens präster!
Skriv till ”Fråga prästen”, Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö eller skicka e-post till:
mullsjo-sandhems.forsamling@svenskakyrkan.se Vill du vara anonym publicerar vi naturligtvis inte ditt namn.

Tankar vid 4:e söndagen i trefaldighet
”Att inte döma”

Den här söndagen har rubriken ”Att inte döma”. Ur evangeliets text kan vi läsa: ”Döm inte, så skall ni inte bli dömda” och vidare ”Varför ser du flisan i din broders öga när du inte märker bjälken i ditt eget?”

Det tillhör livet och vår vardag att vi bedömer andra. Det är något av en skyddsmekanism. Vi behöver bedöma andra för att avgöra om de är att lita på och för att skydda oss och våra närmaste. Men hur lätt är det inte att gå över från att bedöma till att döma. Att fastslå att ”den människan är sådan”. Ser jag en människa som ser ut på ett visst sätt så kanske min dom är att ”hon är sådan” utifrån hennes utseende, klädstil, sätt att prata osv. Här har vi alla mycket att arbeta med när det gäller våra fördomar. Rädslan smiter också lätt in här. Rädslan för det okända. Och för de okända.

Kanske jag bedömer den andre efter rykten och skvaller. Att döma den andre och därmed sätta en etikett på henne skapar avståndstagande. Det är bara när vi kommer lite längre än till etiketten, skylten vi har uppsatt ”på vår grind”, som vänskap kan uppstå. *Vi dölja våra tankar, vi dölja våra sår och vårt hjärta som bankar och slår - Vi haka våra skyltar var morgon på vår grind och prata om väder och vind.* Ur ”I livet villervalla” av Nils Ferlin.

Ofta är vår dom en följd av bristande kommunikation. Vad vet jag om vad min medmänniska har i sin ”kappsäck”, vad hon bär på av erfarenheter som formar hennes attityd och handlande? Vad vet jag om hennes längtan? Och vad vet hon om mig? För att komma bakom våra ”skyltar” behöver vi lära känna varandra. Då växer vår förståelse för varandra. Vi tränger under ytan.

Jesu ord om bjälken i det egna ögat knyter an inte bara till våra fördomar utan också till vår egen självbild. I min egenkära bild av mig själv, förbleknar mina egna tillkortakommanden i förhållande till andras. Den egna bjälken är svår att själv se. Där behöver jag andras hjälp. En riktig vän berättar för mig vilka mina bjälkar är och hjälper mig att få perspektiv på mig själv. Men det gäller att våga ta emot och lyssna.

Text: Sven-Evan Svanberg

Alla är inbjudna att fira när stiftet fyller 1000 år!

Text: Sven-Erik Falk

Skara stift fyller 1000 år i år. Det kommer att märkas hela året men kulminerar i Skara sista helgen i augusti. Då hålls två jubileumsdagar dit alla är välkomna. Bland de första att tacka ja till kalaset var kronprinsessparet.

År 1014 utsågs Thurgot till biskop över vad som kallades ”de två götalanden”. Därmed var Skara stift bildat. Nu har det gått tusen år vilket innebär att stiftet är Sveriges äldsta aktiva organisation.

– Det ska så klart firas, säger biskop Åke Bonnier. Och allra mest ska det firas 29-30 augusti.

Då hålls jubileumsdagar i Skara med musik, seminarier, gudstjänster och utställningar. Allting är öppet för alla och man behöver inte köpa biljetter eller förboka platser för att vara med.

– Firandet är utspritt över staden så alla får plats, säger Åke Bonnier.

Då och nu

Han konstaterar också att ett 1000-årsjubileum så klart handlar om då, det vill säga det som varit, men

Annika Östberg medverkar vid två tillfällen under Jubileumsdagarna. Hon berättar om sitt dramatiska liv under rubriken Ögonblick som förändrar livet och deltar i ett samtal om kyrkans roll i fängelset.
Foto: Yvonne Ekholm

Populära artisten Agnes avslutar den första av Jubileumsdagarna med konsert.
Foto: Arna Sunje/Sveriges Radio

lika mycket om nu och om framtiden.

Därför erbjuds ett program med många olika medverkande och många olika infallsvinklar på kristen tro. Bland deltagarna finns bland annat kronprinsessan Victoria och prins Daniel.

Angår hela stiftet

Att Skara stift fyller 1000 år är inte enbart en angelägenhet för Skara och biskopen. Det angår hela stiftet. För när stiftet bildades så innebar det att kyrkan organiserades.

– Organisationen med stift, församlingar och pastorat handlar ju egentligen om enskilda människors liv. Det skapar förutsättningar för mötesplatser där vi får dela livet med varandra och dela vår tro med varandra, säger Åke Bonnier.

Allkristet möte

Utöver jubileumsdagarna händer det mycket annat under 2014. På pingstafton har biskop Åke Bonnier bjudit in till ett allkristet möte med rubriken ”Låt tusen tungor tala”. Då deltar representanter för olika kristna samfund i stiftet.

För ungdomar anordnas pilgrimsvandringsprojektet ”Walking to Emmaus”, där ungdomar från stiftet tillsammans med unga från England, Tyskland, Sydafrika, Jordanien och Det heliga landet ska pilgrimsvandra, dels i Skara stift i augusti och dels i Israel/Palestina nästa vår.

Skara stiftshistoriska sällskap ger ut en jubileumsbok och Posten planerar en frimärksserie under 2014 som uppmärksammar kyrkan som kulturbärare. På Västergötlands museum handlar sommarutställningen om de 1000 åren.

Hans Kennemark, riksspelman från Sandhem, ger konsert tillsammans med Stefan Wingefors, Greger Siljebo och kören Ljudhållningssällskapet.

Så firas jubileet

Firandet sker på många sätt. Kulmen är jubileumsdagarna i Skara 29-30 augusti.
En höjdpunkt är lördagens jubileumsgudstjänst med deltagande av bland annat kronprinsessan Victoria och prins Daniel.

Under dagarna fylls Skara med aktiviteter som musik, föredrag, teater, gudstjänster.

Det krävs ingen biljett, man kan komma och gå som det passar.

Läs mer om programmet på www.skarastift.se

Biskop Åke Bonnier ser fram emot jubileumsdagarna 29-30 augusti då alla är inbjudna att vara med och tillsammans fira Skara stifts 1000-årsjubileum.

Så startade stiftet

Den förste biskopen var Thurgot. Han omnämns 1014 efter att han utsetts av ärkebiskopsdömet i Hamburg/Bremen att vara biskop i ”de två götalanden”, vilket innebar området kring sjöarna Vänern och Vättern.

Till en början delades förmodligen biskopssätet mellan den viktiga samlingsplatsen Skara och Husaby, en kunglig boplats.

Efter Thurgot kom Gotskalk och sedan Sigfrid. Osmund som tillträdde därefter flyttade till Skara på heltid!

Att Skara blev biskopssäte fullt ut blev tydligt när biskop Adalvard tog initiativ till byggandet av Skara domkyrka – som är landets äldsta.

Du är välkommen att följa med till Skara!

Lördag 30 augusti åker vi med buss: från Kyrkans Hus i Mullsjö kl. 9.45 från Handlarn i Sandhem kl.10

Du kan bland mycket annat delta i följande:

12.00 Jubileumsgudstjänst; där även hertiginnan av Västergötland med make deltar; Victoria och Daniel
13.45 Lunch på Kråks värdshus
14.30 Guidad visning av domkyrkans fönster
15.00 Jord att älska, Stefan Edman
15.00 Gospel med många körsångare
16.30 Duke Ellingtons Sacred Consert, Johannes Landgren orgel, Håkan Lewin, saxofon, Jon-Erik Björenge, Klara Öjerot sopran, Valla kyrkokör under ledning av Barbro Wiskari

Hemresa: Cirka kl. 18.00

Välkommen att anmäla dig till elisabeth.falk-nilsson@svenskakyrkan.se

eller till expeditionen telefon: 0392-122 00. Antalet platser är begränsat; först till kvarn...

Pris: gratis för kyrkotillhöriga i Mullsjö-Sandhems församling. 200 kr för övriga.

Du kan läsa mera på www.skarastift.se.

Det här händer i vår församling under sommaren

SOMMARMUSIK

Söndag 13 juli kl. 19
Sandhems kyrka
Helén Davidsson, Rebecka Löfving, sång
Anna Lena Gustafsson, flygel

Söndag 27 juli kl. 19
Bjurbäcks kyrka
Natallia Salavei, mezzosopran
Valentina Viktorovitch, flygel

Söndag 3 augusti kl. 19
Bjurbäcks kyrka
Mats och Elisabet Brengesjö,
Sång och musik

Söndag 17 augusti kl. 19
Nykyrka kyrka
LEWE-kvartetten (Lernberg-Westroth)
sång

Söndag 31 augusti kl. 19
Sandhems kyrka
Maria Karlsson, mezzosopran
Tobias Rudåker, tenor
Ann Rudåker-Thorell, flygel

MIDSOMMARHELGEN

Midsommardagen:

Kl. 9.45; Kyrkrodd i Sandhem

Kl. 11; Gudstjänst med folkmusik och körsång i Sandhems kyrka; Hans Kennemark m fl

Kl. 10; Gudstjänst med folkmusikgrupp från Göteborg i Nykyrka kyrka

Söndagen efter midsommardagen:

Kl. 17 i Folkmusik med familjerna Risinger-Carr i Bjurbäcks kyrka

FRILUFTSANDAKT I TAVELHULT, UTVÄNGSTORP

Servering i hembygdsgården

Måndag 23 juni, kl. 18

ANDAKT I GRAVSJÖ MISSIONSHUS

Tisdag 1 juli, kl. 18

VANDRINGAR I PILGRIMSANDA

Nu är sommaren i det närmaste här och med den är det en underbar tid att vara ute i skog och mark. De träffar vi haft under veckorna med rubriken Samtal om tro övergår nu till kortare vandringar i pilgrimsanda i vår närhet.

Datum för dessa vandringar är 4 juni, 11 juni, 18 juni samt 25 juni med start kl 19. Träffpunkt kommer att variera. Se annonsering.

EFTERLYSNING!

Bilder och minnen från kyrkskolan

Under årets sommarcafé kommer vi att ordna en utställning som handlar om hur det var att gå i skolan i Kyrkskolan.

Har du varit elev i Kyrkskolan? Då kanske du har något minne eller ett gammalt skolfoto som du vill dela med dig av?

Välkommen att komma in med eller skicka bilder och/eller texter till oss.

Skicka till:
Mullsjö-Sandhems församling,
Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö
Märk bilderna med ditt namn så får du tillbaka dem efter utställningen.

KAFÉ SIGFRID

Vill du hjälpa till i kyrkans kafé?

* Tycker du att det skulle vara roligt att någon gång vara med och servera och serva våra gäster i kaféet. Och hjälpa till att förbereda innan det öppnar?

* Eller gillar du att baka och vill göra det någon gång. Kanske har du ett favorit-recept?

Hör då gärna av dig till...

Husmor Birgit Andersson
tel. 0392 -130 17 eller Diakoniassistent Maria Andersson tel. 0392-130 13

KYRKSKOLANS SOMMARCAFÉ

Öppet 16 juni-25 juli
Måndag-fredag kl. 9.30-12.00

Välkommen att njuta av nybryggt kaffe och hembakta kakor i den gamla skolan som ligger vid Nykyrka kyrka Mullsjö. Varje dag inleds med andakt i kyrkan kl .8.45.

INGER DAHLQVIST

visar bilder från Israel, Petra och Mullsjö i Kyrkans Hus i Mullsjö.

Välkommen vardagar kl. 9-12
t o m 13 juni!

Caroline hälsar välkommen till årets sommarcafe i Kyrkskolan

Caroline Nilsson är en av dem som ska hålla i årets sommarcafe. Församlingspedagog Maria Karlsson bad henne svara på sex frågor.

Beskriv dig själv med tre ord!
- Initiativrik, glad och effektiv, entusiastisk. Folk bukar brukar säga att jag är pratglad.

Varför sökte du jobbet?
- Jag har jobbat i sommarcafeet tidigare och nu ser jag min chans att utveckla mina ledaregenskaper och växa som människa.

Vad ser du fram emot, vad hoppas du på?
- Det ska bli kul att jobba med ungdomarna. Årets konfirmander är väldigt roliga och goa. Jag hoppas att konfirmanderna ska få ett roligt första sommarjobb och att de ska trivas. Det är mitt mål!

Vad betyder kyrkan för dig?
- Det är ett ställe där man alltid är välkommen. Ett ställe där man har roligt men samtidigt känner ett lugn. Fridfull.

Vilken är den godaste kakan i cafeet?
- Hmm...det blir svårt – det finns ju så mycket gott! Jag gillar bärrutorna, kladdtoscan och snickerskakan.

Varför ska man besöka sommarcafeet?
- Därför att det finns jättegott fikabröd. Allt är hembakat och ingredienserna är så långt som möjligt ekologiska. Det är bra! Dessutom fikar man i en charmig miljö. Den gamla skolan är så mysig. Och trädgården går inte heller av för hackor!

Först och främst inbjuds årets konfirmander och konfirmandledare att få arbete i kafeet. Men det är öppet för alla ungdomar som är aktiva i kyrkan att söka

Te Deum - Tidegärden

Text: Elisabeth Falk Nilsson

Kanske såg du Te Deum, som hölls söndagen den 2 mars i Slottskyrkan med anledning av prinsessan Leonores födelse. Te Deum är en tacksägelsegudstjänst, och heter egentligen Te Deum laudamus. Orden är latin och betyder O, Gud, vi lovar dig.

Den kristna lovsången Te Deum anses vara från 300-talet och tillskrivs dåvarande biskopen i Milano, Ambrosius.

Många Te Deum är tonsatta och den som har blivit mest känd är komponerad av den franske tonsättaren Charpentier på 1600-talet; nämligen Eurovisionens kända signaturmelodi, ”Eurovisionshymnen”, som har ljudit i det här sammanhanget sedan 1954.

Men Jesus då ...

Psaltaren är tillkommen före Jesu födelse, och var även hans bönbok. Många psalmer är profetiska och pekar fram mot den kommande Messias, och tolkas som att de handlar om honom. I Tidegärden läser vi också de nytestamentliga lovsångerna av Sakarias, Maria och Symeon, vilka jublar över Jesus.

Bön sju gånger om dagen

För den som regelbundet ber Tidegärden är Te Deum en känd bön. Den ingår i den tidiga morgonbönen Matutin.

Under lång tid hörde Tidegärden/Tidebönerna hemma i klostren, men har kommit att användas som både morgon-, middags-, och aftonbön i många församlingar.

Tidebön är att be med ord ur Psaltaren vid bestämda tider varje dag. Denna böneform går tillbaka till den tidiga kyrkan, och har sina rötter i den judiska traditionen. De tre dagliga bönetiderna – vid tredje, sjätte och nionde timmen – var en del av varje judes liv på Jesu tid. Att det sedan blev sju bönestunder om dagen har nog sin bakgrund i Psaltaren 119:164: ”Sju gånger om dagen prisar jag dig för dina rättfärdiga lagar.”

”Vad hjärtat är fullt av, talar munnen.”

Psaltarens 150 psalmer är tillkomna för cirka 2.900 -2.300 år sedan, och har betts sedan dess, vilket betyder att de är slitstarka. Innehållet, böneämnena, står sig även i vår tid, vilket nog beror på att det är lätt att känna igen de känslor och sinnesstämningar som finns i dem. Psalmerna rymmer det mänskliga livets alla sidor; allt från gråt, förtvivlan och hämnd till sprudlande glädje och tacksamhet.

De sju bönestunderna

Matutin	Tidig morgonbön	Te Deum
Laudes	Vid solens uppgång, kl. 6	Sakarias lovsång
Ters	Vid 3-e timmen, kl. 9	
Sext	Vid 6-e timmen, kl. 12	
Non	Vid 9-e timmen, kl. 15	
Vesper	Vid solens nedgång, kl. 18	Marias lovsång
Completorium	Sen aftonbön	Symeons lovsång

”Det välsignade nätet”

I klostren råder sträng bönedisciplin. Benedikt av Nursia har myntat uttrycket: ”Bevara ordningen, och ordningen ska bevara dig.”

Kan vi få det att fungera med ett regelbundet böneliv? En hjälp kan vara den app, som finns att ladda ner till telefonen och läsplattan. Tidegärdsappen är skapad av Gabriel Fjellander. Den innehåller fem tideböner per veckodag i ett fyraveckorsschema, och bygger på Den ekumeniska tidegärden - Kyrkans dagliga bön, sammanställd av Christer Palmblad och Anders Piltz.

I bokform väger Tidegärden cirka kilot; appen väger ingenting. Det är bara att ta fram den och be med hjälp av den vid bönetiderna, men också när man har några minuter över, eller ligger vaken eller ...

Välkommen till sommarens gudstjänster!

**Eftersom det kan bli ändringar i gudstjänstplanen,
läs i kalendern på hemsidan www.svenskakyrkan.se/mullsjosandhem,
annonsen i JP och predikoturerna i Falköpings Tidning. Mässa är ett annat ord för gudstjänst med nattvard.**

MAJ

25 maj – Bönsöndagen
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Mässa
Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

29 maj – Kristi himmelsfärdsdag
Kl. 8 i Sandhems kyrka: Musik från tornet och gudstjänst, därefter frukost i församlingshemmet

JUNI

1 juni – Söndagen före pingst
Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa
Kl. 19 i Bjurbäcks kyrka: Gudstjänst

6 juni – Nationaldagen
Kl. 19 i Pingstkyrkan: Bön

8 juni – Pingstdagen
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst
Kl. 14 i Utvängstorps kyrka: Gudstjänst
Kl 16 i Sandhems kyrka: Mässa

15 juni – Heliga trefaldighets dag
Kl. 10 i Mullsjö hembygdsgård: Gudstjänst
Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

21 juni – Midsommardagen
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst
Kl. 11 i Sandhems kyrka: Gudstjänst; kyrkrodd från kl 9.45

22 juni – Söndagen efter midsommar
Kl. 17 i Bjurbäcks kyrka: Gudstjänst med folkmusik

29 juni – Kallelsen till Guds rike
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Mässa
Kl. 11 i Sandhems kyrka: Konfirmation och mässa

JULI

6 juli – Förlorad och återfunnen
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Mässa tillsammans med Missionskyrkan
Kl. 19 i Sandhems kyrka: Mässa

13 juli – Att inte döma
Kl. 10 i Missionskyrkan, Mullsjö: Gudstjänst i ekumenisk anda
Kl. 19 i Sandhems kyrka: Sommarmusik

20 juli – Apostladagen
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Mässa tills med Missionsförsamlingen
Kl 10.30 Pingstkyrkan i Sandhem: Gudstjänst i ekumenisk anda

27 juli – Efterföljelse
Kl. 10 i Missionskyrkan, Mullsjö: Gudstjänst i ekumenisk anda
Kl. 11 i Missionshuset i Sandhems: Gudstjänst i ekumenisk anda
Kl. 19 i Bjurbäcks kyrka: Sommarmusik

AUGUSTI

3 aug – Kristi förklarings dag
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Mässa
Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa
Kl. 19 i Bjurbäcks kyrka: Sommarmusik

10 aug – Andlig klarsyn
Kl. 10 i Nykyrka: Gudstjänst
Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

17 aug – Friheten i Kristus
Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa
Kl. 19 i Nykyrka kyrka: Sommarmusik

24 aug – Nådens gåvor
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Gudstjänst
Kl. 16 i Sandhems kyrka: Mässa

31 aug – Tro och liv
Kl. 10 i Nykyrka kyrka: Mässa
Kl. 19 i Sandhems kyrka: Sommarmusik

Dessutom...

BJÖRKGÅRDEN
Andakt på torsdagar kl. 10.30

MARGARETAS PARK
Andakter på följande lördagar kl. 15:
7 juni, 5 juli och 2 augusti

NYKYRKA KYRKA
Morgonandakt kl. 9
varje dag som sommarkaféet är öppet

SIGFRIDSKAPELLET I KYRKANS HUS
Mässa på onsdagar kl. 18 under juni

Svenska kyrkan
MULLSJÖ-SANDHEMS FÖRSAMLING

Programinnehållet annonseras på hemsidan: www.svenskakyrkan.se/mullsjo

Lyssna på Radio Sigfrid måndagar kl 10.00-11.30
Repris måndag 17.30-19.00, lördag 13.00-14.30

95,6 MHz Radio Sigfrid

TUPPENKRYSSET

Vilka är Andens frukter förutom glädje, ödmjukhet, trofasthet, godhet och tålamod? (Galaterbrevet 5:22-23)

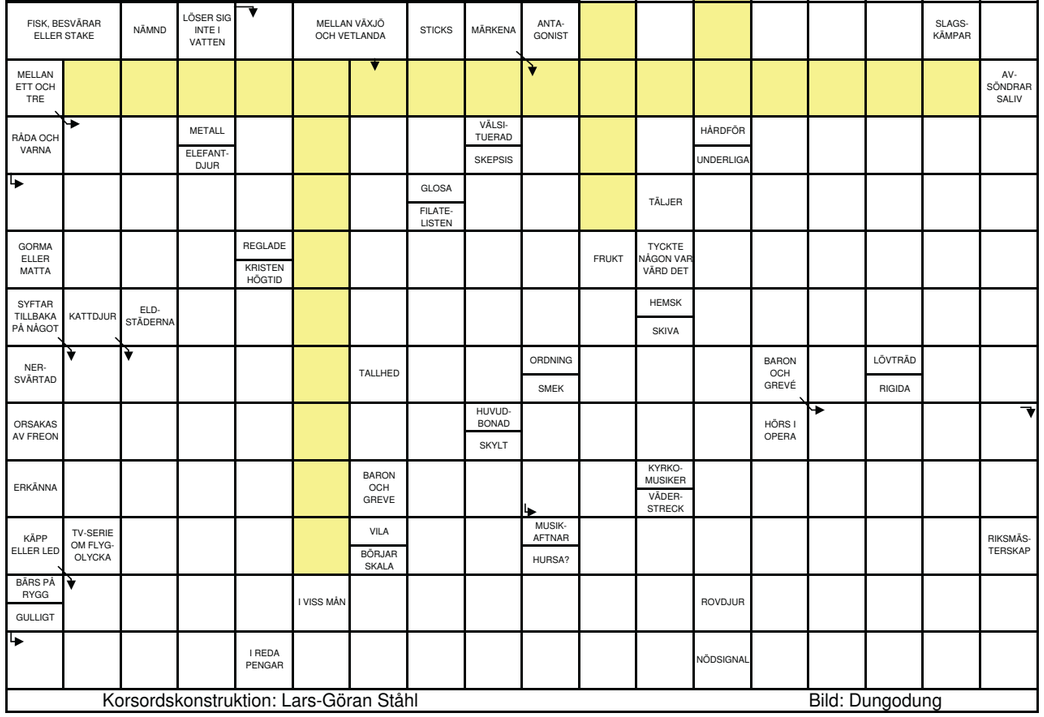

Korsordskonstruktion: Lars-Göran Ståhl Bild: Dungodung

Ordspråksboken 23:4

Korsordskonstruktör: Lars-Göran Ståhl Bild: Wazoulie

Fem vinnare får välja mellan en bok från Bokhyllan eller varor från Sackeusboden i Kyrkans Hus i Mullsjö för max 150 kronor.

Vi vill ha din lösning senast den 25 juli 2014. Märk kuvertet "Tuppenkrysset" och skicka det till Mullsjö-Sandhems församling, Kyrkvägen 9, 565 31 Mullsjö.

Vinnare av Tuppenkrysset nr 1, 2014 är:

Ann-Christin Wingren, *Västgötagatan 8, Mullsjö*, **Gerd Filipsson**, *Stenbråten, Mullsjö*, **Anita Hedström**, *Aspgatan 13, Mullsjö*, **Barbro Forsberg**, *Rönngatan 17, Mullsjö*, **Gun Landh**, *Klockargårdsgatan 2A, Mullsjö*

Grattis!

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Tänkt & Tyckt

MED BENGT "PICKO" SKÖLDH

Kramar och kindpussar

Det är inne med kramar och kindpussar. Men vem och när kramar man och hur många ska kindpussarna vara?

Jag följer varje sommar Eurosports direktsändningar från franska cykeltävlingen Tour de France. En härlig helhetsupplevelse med spänning, perfekta TV-bilder från helikoptrar och motorcyklar som visar både tävlingen och naturen och därtill kunnige och medryckande kommentatorn Roberto Vacci.

Vad jag ville komma fram till är de dagliga prisceremonierna på olika platser i Frankrike där kindpussar är legio. Vackra tjejer delar ut priserna och cyklisterna tackar med kindpussar. De varierar i regel från en till tre med samma dam. Trots att kindpussar är vanliga i Frankrike uppstår ibland missförstånd om en eventuell tredje puss ska utväxlas. Jag har vid flera tillfällen sett att cyklisten ryckt till och hejdat sig i sista sekund när han är på gång att dela ut en smällkyss mitt på munnen eftersom prisutdelerskan haft huvudet rakt fram efter de två inledande och för henne avslutade kindpussarna.

Hur är det då

med kramandet? Ja, nu omfattas även vi herrar av detta vilket kan vara jobbigt för den blyge och den med gamla fördomar om att alla man-mot-mankramare är bögar som går omkring i mockaskor och är ute efter en invit.

Är det rent av oartigt att låta bli att kramas i tid och otid i dessa tider? Det gäller att snabbt avgöra om en kram kan anses vara comme-il-faut. Kramandet verkar tillta ju längre dagen lider. Före frukost verkar det sparsamt - åtminstone i det Sverige och Mullsjö och där jag rör mig och är observant.

Fort, fortare, fortast

är dagens lösen. En farlig lösning som knäcker mängder med människor utmed vägen. Nu menar jag inte på vägarna, även om höghastighetssamhället smittat av sig dit också.

Att vara överaktiv är lika farligt som att vara passiv. Jag läste en intressant kinesisk visdomsbok där det hävdas att det är lika farligt att vara överaktiv som att röra sig sparsamt. Om man anstränger kroppen fysiskt måste man också balansera det med inre rörelser. Jag prövade några enkla avspänningsövningar och bara efter några dagar sov jag lugnt utan att vakna upp med andnöd vilket jag gjort periodvis. Nu ska man ju inte lita på allt man läser, men det är värt att pröva en del.

Ibland kan det bli helt hjärnstopp - till synes utan någon anledning. Och på tal om detta blev jag glatt överraskad när jag skulle ta ut pengar i bankomaten. Där satt redan en femhundring i uttagsspringan!

Var det möjligen dolda kameran? Eller var sedeln falsk? Eller var det något annat som jag inte begrep?

Ärlighet varar längst heter det ju även om det finns de som säger att pengar inte luktar. Jag gick in på bankkontoret med femhundringen och fick några dagar senare lön för mödan med ett par ljuvliga kvinnliga kramar.

Själv har jag glömt både att betala bensinen då när man skulle gå in i butik och betala efter tankning, glömt varorna som jag betalat på ICA och glömt skriva under sammanställningen med räkningar som jag envisas att skicka med posten…

Sven ska det vara!

I collaget av gamla bilder i förra numret av Kyrktuppen blev det ett fel i texten. Det var inte Åke Axell som tillsammans med Hebbe Laveno och Carl-Otto Tingman och dåvarande föreståndaren Kjell Lindqvist tog del av varusortimentet i Konsum. Men nära var det. Åkes bror Sven ska det vara!

Mopetten puttrar vidare

Bland dem som hört av sig om den smattrande mopedvarianten, Mopetten vars historia vi efterlyste i förra numret av Kyrktuppen är samlarna och motorintresserade Gert Carlsson och Stefan Gustafsson från Mullsjö. Båda har haft kartongvis med mopetter. Stefan har ett original kvar och Gert två.

På bilden visar Gert Karlsson upp ett original av Mopetten tillverkad av firma FEWEX i Mullsjö under 1950-talet. Monteringsanvisningen finns kvar på skivans baksida.